

ЄМІЛЬЧИНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ЄМІЛЬЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
РІШЕННЯ
ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

27.10.2021 р.

смт Ємільчине

№190

**Про затвердження Концепції
впровадження системи
енергетичного менеджменту в
Ємільчинській селищній раді**

З метою ефективного використання енергетичних ресурсів у бюджетних установах, організаціях та комунальних підприємствах Ємільчинської селищної ради, керуючись Законом України «Про енергозбереження», пп.1 п. «а» ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет селищної ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити Концепцію впровадження системи енергетичного менеджменту в Ємільчинській селищній раді, що додається.
2. Виконавчим органам селищної ради, комунальним установам, закладам та підприємствам забезпечити впровадження системи енергетичного менеджменту відповідно до затвердженої Концепції.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчого органу ради Володимира ЄВТУХА.

Селищний голова

Сергій ВОЛОЩУК

Концепція запровадження системи енергетичного менеджменту в Ємільчинській селищній раді

I. Загальна частина

Система енергетичного менеджменту – частина загальної системи управління бюджетним та комунальним секторами, що забезпечує раціональне використання енергетичних ресурсів у процесі забезпечення потреб територіальної громади необхідними енергетичними послугами. Цей вид управлінської діяльності спирається на політику селищної ради в питаннях використання енергоресурсів, має власні цілі та завдання, відповідну організаційну структуру, кадрове, інформаційне та фінансове забезпечення, особливі процедури планування, впровадження, оцінки діяльності у сфері енергокористування.

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету Ємільчинської громади невинно зростають внаслідок національних та світових тенденцій до підвищення цін на енергоресурси.

Зокрема, у 2020 році витрати бюджетних коштів лише на оплату електроенергії, природного газу, твердого палива та послуг з водопостачання та водовідведення становили понад 3595,928 тис.грн. Потреба коштів на ці цілі у 2021 році становить 7901,845 тис.грн., за 10 місяців 2021 року профінансовано 3710,520 тис.грн.

Основна маса придбаних громадою енергоресурсів споживається будівлями, які знаходяться на балансі бюджетних установ та організацій. Значна частина цих ресурсів використовується нераціонально через застарілі технології, низьку якість експлуатації будівель та енергетичного обладнання, а також через недосконале управління процесами генерування та доставки енергоресурсів і перетворення їх у відповідні послуги.

Реалізація стратегії розвитку інфраструктури, соціальної сфери громади та її фінансів потребує вирішення питань використання енергетичних ресурсів на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку. Європейський та український досвід щодо впровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту на рівні муніципалітетів дозволяє говорити про високу ефективність такого заходу, що пов'язано зі зниженням витрат на енергоресурси та підвищенням ефективності використання бюджетних та залучених коштів на модернізацію об'єктів муніципальної інфраструктури, що пов'язані зі споживання енергоносіїв. Саме тому, ознайомившись з досвідом українських міст та громад у впровадженні такої системи вирішено у Ємільчинській селищній раді запровадити систему енергетичного менеджменту.

II. Мета і основне завдання Концепції

Метою Концепції є визначення стратегії формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень в сфері споживання енергоносіїв, які у перспективі забезпечать для Ємільчинської громади:

- раціональне використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
- оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
- підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
- покращення якості надання енергетичних послуг та можливостей для їх регулювання;
- налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель, систем теплозабезпечення та енергетичного обладнання;

- скорочення викидів CO₂, розвиток екологічно орієнтованої економіки, підвищення якості життя;
- формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;
- запровадження системи економічного стимулювання енергозберігаючих заходів в бюджетних установах, організаціях та комунальних підприємствах;
- залучення інвестицій у процеси технологічної та енергоефективної модернізації інфраструктури громади.

Основним завданням Концепції є вибір оптимальних та ефективних організаційно-управлінських та технологічних підходів, на підставі яких має бути розроблена модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер Ємільчинської громади.

III. Переваги енергетичного менеджменту в порівнянні з традиційним контролем споживання енергетичних ресурсів

На відміну від традиційного контролю споживання паливно-енергетичних ресурсів енергетичний менеджмент включає такі задачі:

1. Аналіз ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів.
2. Оптимальне регулювання процесів теплопостачання.
3. Прогнозування обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів залежно від погодних умов та інших впливових факторів.
4. Оптимальне планування ремонтно-технічного обслуговування систем теплопостачання.
5. Розробка енергозберігаючих заходів і визначення пріоритетів їх реалізації.
6. Моніторинг фактичної техніко-економічної ефективності енергозберігаючих заходів.

Впровадження системи енергоменеджменту за вимогами стандарту ДСТУ ISO 50001:2020 дозволяє організаціям послідовно і з найменшими витратами поліпшити ефективність виробництва і використання енергії, а також отримати значні вигоди за рахунок оптимального використання своїх енергоресурсів та енергетичних активів, зменшуючи, таким чином, вартість споживання енергії та ресурсів. Значну роль в успішному функціонуванні системи енергоменеджменту відіграють співробітники організацій. Тому відповідне управління персоналом і його мотивація можуть сприяти значному зниженню витрат при ремонті та обслуговуванні обладнання.

IV. Існуючий стан управління енергоресурсами в громаді

Сучасні технологічні можливості енергоефективного поліпшення будівель і систем бюджетних установ, організацій та комунальних підприємств громади, зокрема регулювання споживання енергоресурсів в залежності від обсягу завдань та функцій, використовується не в достатній мірі. Роботи з розробки та впровадження заходів з енергозбереження носять, як правило, спонтанний характер. Бюджет громади виступає основним джерелом реалізації проектів з енергозбереження в комунальній інфраструктурі. Цілісна система управління процесами енергоспоживання практично відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у дуже спрощеній формі, а аналіз ефективності використання енергоресурсів майже не проводиться.

Усе це призводить не тільки до необґрунтовано високих втрат енергоресурсів через наявність застарілих технологій, систем і обладнання, але й до зниження якості енергетичних послуг при спробах організувати заощадження енергоресурсів. За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії по кожному конкретному об'єкті.

Саме тому в період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні чи не єдиною можливістю стабілізації енергетичного ринку через управлінські рішення може стати введення обмежень на споживання енергії – лімітування. Цей підхід дозволить, з одного боку, зменшити споживання енергії, але з іншого боку, призведе до погіршення якості основних енергомістких послуг (теплопостачання, освітлення, водопостачання). Тому лімітування енергоносіїв можна розглядати лише як тимчасовий захід на шляху до вирішення проблеми управління енергоспоживанням.

Відсутність фахівців, оперативних даних про енергоспоживання в бюджетних закладах та на комунальних підприємствах, інформаційних та фінансових інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні в енергоощадні проекти і подальшій експлуатації модернізованих об'єктів.

Реалізація енергоефективних проектів у бюджетних установах (таких, як: капітальний ремонт систем теплопостачання, заміна вікон, переведення котелень на альтернативний вид палива тощо) громади свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоресурсів, але при цьому проблеми організаційно-управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

V. Концептуальна модель створення системи енергоменеджменту для Ємільчинської селищної ради

Для Ємільчинської громади варто скористатись набутим досвідом пілотних міст та громад у процесі реалізації демонстраційних проектів зі створення комп'ютеризованої системи управління енергоспоживанням для бюджетної сфери та міст і громад, які мають розвинену систему управління споживанням енергії. Пропоновані новації в системі управління мають забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх з традиційними видами управлінської діяльності. Система управління енергоспоживанням для селищної ради має поєднати в собі увесь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на придбання енергоресурсів, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

Реалізація запропонованої концепції дозволить створити в Ємільчинській селищній раді сучасну систему управління енергоспоживанням для бюджетних установ та комунальних підприємств, яка містить наступне:

1. Сформовану цілісну політику управління використанням енергії на засадах сталого розвитку.
2. Створену спеціалізовану ланку з енергоменеджменту в системі управління селищною радою, спроможну розробляти і втілювати у життя подібну політику.
3. До роботи в інфраструктурі селищної ради залучатимуться спеціалісти з досвідом теорії і практики енергоменеджменту.
4. Створену електронну базу даних про об'єкти енергоспоживання, засобів для оперативного збору та аналізу даних про споживання енергії на кожному конкретному об'єкті та фактори, які суттєво впливають на це споживання.
5. Створену систему контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергії.
6. Ефективне використання коштів, направлених на впровадження проектів модернізації об'єктів, що споживають, транспортують та виробляють енергоресурси.
7. Розроблений механізм мотивування енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

VI. Перевірка та внутрішній аудит системи енергетичного менеджменту

Стандарт ДСТУ ISO 50001:2020 «Системи енергетичного менеджменту» дає можливість розробити системи та процеси, необхідні для поліпшення енергетичної результативності. Згідно вимог стандарту основою енергетичного менеджменту є постійне функціонування циклу, що включає наступні аспекти: планування; реалізація; перевірка, контроль, вдосконалення.

В системі енергетичного менеджменту Ємільчинської селищної ради передбачається наступне:

1. Забезпечення введення плану енергетичних вимірів та постійного моніторингу в запланованих інтервалах часу.

2. Забезпечення постійної перевірки всіх засобів вимірювання в системі енергетичного менеджменту.

3. Забезпечення через певні інтервали часу приведення у відповідність системи енергетичного менеджменту з українськими нормами та законодавчими актами, з метою постійного удосконалення.

4. Створення плану проведення внутрішнього аудиту системи енергетичного менеджменту.

5. Створення та документація системи корегувальних та попереджувальних дій щодо невідповідності ефективності споживання енергоресурсів запланованим показникам.

6. Створення системи зберігання даних функціонування системи енергетичного менеджменту, що свідчать про її результативність та відповідність системи вимогам ДСТУ ISO 50001:2020.

Застосування постійної перевірки та внутрішнього аудиту сприятиме формуванню позитивного іміджу громади, демонструватиме постійне дотримання нормативно-правових вимог у галузі енергоефективності, захисту навколишнього середовища, економії природних ресурсів, зниження екологічних ризиків та ризиків, пов'язаних з енергопостачанням і енергоспоживанням, що в результаті сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості Ємільчинської громади.

Заступник селищного голови

Володимир ЄВТУХ